

Những người qua đường đều dừng chân trước cửa tiệm mà là gác đã vào tiệm. Nhìn cảnh sát được tin đến thì hóa người đập Chà đi đi xa rồi, bên hông cửa tiệm "lại" và bắt một toán người ta toàn là những người không cần thiệp đến trận đập đó, mà chỉ đứng xem. Sau xét lại thì thấy ra bắt chỉ giữ lại bảy người có tính nghi đối chất.

Nhiều người ta lại định đập bon An-lô một trận nữa, liền hôm đó 21 tuần vào khoảng 20 giờ chiều, song vì sự cảnh sát phòng bị dữ quá nên trận ấy không xảy ra.

Việc Annam và Chà vừa xong, lại tiếp đến việc Tây và Annam như sau này:

Ở ngã giáp đường Sabourain và Viénot một người Tây đi xe kéo. Trên phu xe không chịu chạy nói rằng nếu có chịu đi một tí, ăn xong sẽ chạy. Người Tây bèn nói nóng nảy tên phu xe, tên phu xe bỏ xe chạy. Người Tây lại nằm cong xe mà kéo tới chỗ E. Caniac. Trong lúc đó lại có hai người Annam đương đi chuyện trò vui về sau cái xe. Người Tây bỏ xe quay lại hỏi hai người đó theo làm gì. Hai người này nghe thì không rõ nên chưa kịp trả lời người Tây đã tát tai một người mà nói rằng theo mà đi đáp ý. Người khác thấy vậy vội vào vào cửa, cũng bị đập luôn. Hai bên đập nhau một lúc rồi người Tây trở lại và bị trụ này chàng máy. Người Tây kêu cứu thì đã có một người lính cảnh sát bắt bắt sáu hai người Annam đó rồi. Nhơn vậy người Tây lại nhảy theo đập luôn, một người Annam bị toác miệng. Ba người đều bị bắt đem đến sở cảnh sát cả.

(T. I.)

CAO-MÈN NAM-VANG

Lễ đăng quang của vua Cao-mên

Năm ngoài vua Sisowath chết, vua Monivong là con trưởng lên thế vị ngày 9 Anut năm 1928. Vua Monivong trước tang học binh nghệ ở nước Pháp, sau có tăng-ngũ trong quân đội Pháp, bởi vậy ông đối với chánh-phủ Pháp là một người bạn rất trung thành, mà cũng vì thế nên ông mới được lên làm vua (các báo Tây ở Nam kỳ trước bình phẩm về chuyện này nhiều lắm). Ngày 20 Juillet đến ngày 25 Juillet gần tới đây, ở Nam-vang sẽ làm lễ đăng-quang cho ông. Năm nay ông đã đến 33 tuổi.

Lễ đăng quang này to lắm. Theo cổ lệ thì có những lễ hoàn toàn theo tinh cách tôn giáo, người Pháp không có phép dự, ngoài ra có hai lễ to vào ngày 23 và 24 Juillet, người Pháp có thể dự được.

Lễ tôn vương thì làm trong điện chính, vào ngày 23, lúc 8 giờ sáng, có các các viên chức Pháp và Cao-mên dự. Chỉ những người có giấy mời riêng thì mới được vào Hoàng-thành.

Đến ngày 24, từ 7 giờ sáng, vua Monivong sẽ tự Hoàng-thành đi dạo khắp trong kinh-thành, rước sách cũ theo cổ-lễ. Dọc đường có làm những nhà trạm hải trí thiết lập, công chúng có thể ra vào.

Sau hai lễ ấy thì tới ngày 25 ở Hoàng-cung có lễ hiến-rũ, và tới

PHỤ-NỮ DIỄN-DÀN

VẤN ĐỀ HÔN-PHỐI

Từ ngày báo Tiếng dân mở mục "Phụ nữ diễn đàn", các chị em bàn vấn đề "nữ quyền" đã nhiều. Như thế là phải, vì có bản nhiều mới chế được lý. Nhưng nay số nhiều trong chị em ta đã công nhận ý tưởng "nữ quyền", vậy ta nên tìm cách đi thêm lên một bước, nghĩa là xét xem trong ý tưởng "mẹ" ấy có những điều gì là ý tưởng "con".

Trong bài này, em xin bàn việc hôn-phối.

Vì sao em lại đem việc hôn-phối để bàn? Nếu ta xét vấn đề phụ-nữ ở các nước, thời ta thấy trong vấn đề ấy có điều thuộc về chính-trị như việc tuyển cử nghị-viên, có điều thuộc về pháp-luật như cách ly hôn, có điều thuộc về đạo-đức như việc mãi dâm v. v. . . Xem như thế thời biết vấn đề phụ-nữ có nhiều phương diện. Nhưng tuy có nhiều phương diện mà chỉ có một chủ ý; chủ ý ấy là sự hạnh phúc của người dân bà trong xã-hội. Trong xã-hội, người dân bà được qui hơn người đàn ông ở sự sinh dục, song cũng bởi sự sinh dục mà người đàn bà bị người đàn ông áp chế. Nhưng sinh dục bắt đầu mà ra? Chính bởi hôn phối mà ra. Vậy muốn xét vấn đề "nữ quyền", trước tiên ta nên bàn việc hôn-phối.

Trước khi bàn việc hôn phối ở xứ ta, ta hãy xét xem ý tưởng bên Âu-châu về việc ấy thế nào.

Xưa nay, bên Âu châu đã xuất hiện ra nhiều quyền sách bàn về vấn đề này. Xem như văn học thời có Les Misérables của Victor-Hugo, Amour của Michelet, Vierges fortes của Marcel Prévost, Femmes nouvelles của Victor Marguerite, đều là người Pháp cả. Résurrection của Tolstói người Nga, Amour của Stahl người Đức, Maison des poupées của Ibsen người Norvège; triết-học thời có Origine de la famille của Engels người Đức; khoa học thời có Origine des espèces của Darwin người Anh v. v. Những các ông ấy không ai xét việc hôn phối được kỹ càng và thiết thực như bà Ellen Kay.

Bà Ellen Kay là người Thụy-điển. Chị em ta ai có đọc thế-giới-sử thời cũng còn nhớ rằng nước Thụy-điển và nước Na uy, tuy phủ cường thừa các nước khác ở Âu-châu, song về đường học vấn của nữ giới thời đứng vào bậc nhất. Bà Kay sinh năm 1849, mới mất cách ít năm nay. Bà biết nhiều thứ tiếng, lại có du lịch khắp Âu-châu. Bà làm sách rất nhiều, rành rành về vấn đề phụ nữ, nhất là việc hôn phối.

Vậy em xin lược qua ý tưởng của bà Kay về việc hôn phối chép theo văn này. Nhưng em xin nhắc trước đây này để chị em nhớ: theo ý tưởng bà Kay thời hiện nay dân bà Âu-châu bị cực khổ là bởi pháp luật về hôn phối. Bởi thế, muốn hiểu ý tưởng bà, nên xét qua pháp luật về hôn phối của các nước Âu-châu trước. Pháp luật về hôn phối

ngày 24 thì ở tòa Khâm-sứ có đặt đã yên.

Bà con ta ai muốn biết cái về "pháp-luật" của nhà vua, nên gắng mà đi xem thử!

H. B.

TU TƯỜNG MỚI

NÓI VỀ LÝ-TƯỜNG VÀ THỰC HIỆN CỦA THẾ-GIỚI-NGŨ

I - Mục đích và lý tưởng của Thế giới-ngũ (Tiếp theo)

Cải lý tưởng tốt hậu của Thế-giới-ngũ là cung cấp cho nhân dân "nước một thứ đồ trợ trợ trung lập". Vì Thế-giới-ngũ là trung lập cho nên không hề can thiệp đến các sự tình về nội bộ các nước, vì Thế-giới-ngũ là để hỗ trợ nên không xâm hại gì đến quốc ngữ và dân tộc ngữ.

Hiện nay Thế-giới-ngũ quyết không phải là một điều không cần thiết. Sự vận động Thế-giới-ngũ mà phát sinh ra là cũng ứng theo nhu cầu của thời đại mà ra, như các sự vận động về dân chủ chính trị, vận động về xã hội chủ nghĩa v. v. Từ khi máy hơi phát minh đến giờ cải phạm vi giao-thông của loài người càng thêm rộng, các cơ hội dân tộc tiếp xúc nhau càng thêm nhiều, tại các công nghiệp, thương nghiệp, giáo dục, lễ hành, xã giao, cũng ngoài giáo, chỉ một đều ngôn ngữ vẫn tự không đồng, đã phát sinh vô số là khổ nạn. Hiện nay cái quan niệm quốc tế của người ta phứt rục lắm, vô luận người nào đều là cũng phải học lập một hai thứ tiếng ngoại quốc. Trong các học hiện phổ thông các nước đều lấy tiếng ngoại quốc làm một khoa mục chủ yếu.

Vì những thứ quốc ngữ đều theo cái tính hình đặc thù của mỗi nước mà phát triển khác nhau, bởi thế người nước A mà đem học tiếng nước B thì thật là làm sự khó khăn. Và chẳng nếu đã học được tiếng nước B rồi, lại còn có tiếng nước C, học được tiếng nước C rồi, lại còn có tiếng nước D, tuy rằng người bình thường bắt bắt phải học đủ thứ tiếng các nước toàn Thế-giới, nhưng những người học chuyên môn, hoặc những người phải hoạt động ở trong trường ngoại giao chính trị, hoặc quốc tế thương nghiệp, thì lại càng phải biết đến 4, 5 thứ quốc ngữ. Học tập một thứ tiếng ngoại quốc đã chẳng dễ dàng, học đến 4, 5 thứ tiếng, thì không đời nào, cứ người bình thường thì không thể nào học được vậy. Người nước A phải rất nhiều thì giờ để học tiếng các nước B, C, D, người nước B, phải rất nhiều thì giờ để học tiếng các nước A, C, D, người nước C, hoặc D, cũng phải rất nhiều năm, tưởng để học tiếng các nước A, B, C, D, chỉ nói về thời gian thì đã hao tốn biết bao nhiêu rồi. Người cận đại phát minh cơ giới là để tiết giảm lao lực đi, phát minh xe lửa là để thu ngắn đường giao thông lại, vậy đối với sự hư phí về ngôn ngữ, há không là ở trong pho Dân-luật (Code Civil) mà nói về Dân-luật, số nhiều các nước Âu-châu đều bắt buộc Dân-luật Pháp, nghĩa là pho luật của hoàng-đế Na-phân-luân. Vậy nên không xét được hết cả Dân-luật của các nước, thời xét Dân-luật Pháp cũng đủ.

(Còn nữa)

Phan-thị-Viên
Cựu nữ-sinh trường Đông-khánh (Quản-hành - Nghệ-an)

tưởng có được một phương pháp gì đáng cử sao? Cái lý tưởng của Thế-giới-ngũ là chính vì ứng cái nhu yếu ấy mà phát sinh. Nó đối lại là: Thế-giới-ngũ chính là một thứ công cụ tất yếu cho sự sinh hoạt cận đại, là một thứ công cụ phát sinh để giảm bớt thời gian và công phu vậy.

Song vì như cái mục đích của Thế-giới-ngũ mà chỉ chuyên có lợi ích về vật chất mà thôi thì hẳn cũng không được xướng đạo như vậy đâu. Sự vận động Thế-giới-ngũ mà có cái giá trị rất trọng yếu, toàn là vì có cái duyên cớ về lý tưởng rất lớn, tức là để đường thành cái tâm lý quốc tế và tiêu duyệt cái thiên kiến dân tộc của loài người. Hiện cái quốc gia từ chức ngày nay là một cái chương ngại rất ngăn trở cho văn hóa nhân loại, cái tư tưởng xã hội vị lợi là phải kiến thiết ở trên chủ nghĩa phi quốc gia làm cơ sở, điều ấy ai cũng đều biết cả. Song cứ trên thực tế thì đã phải cái chủ nghĩa quốc gia là phải kiến thiết ở trên chủ nghĩa phi quốc gia làm cơ sở, điều ấy ai cũng đều biết cả. Song cứ trên thực tế thì đã phải cái chủ nghĩa quốc gia là phải kiến thiết ở trên chủ nghĩa phi quốc gia làm cơ sở, điều ấy ai cũng đều biết cả.

Nữ sĩ Trịnh-dục-Tú sẽ được cử làm Công sứ Trung hoa ở nước Pháp. - Chính phủ Quốc dân đã quyết nghị triệu hồi nữ công sứ ở mấy nước, như Lào-vinh-hồ ở Nhật, Trung-quốc-Kỳ ở Hà-lan, và cử nữ sĩ Trịnh-dục-Tú làm Công sứ ở nước Pháp. An-như-Canh làm Công sứ ở nước Nhật. Nữ sĩ Trịnh-dục-Tú nguyên là nữ học sinh ở trường Pháp chính Đại học Paris, nếu việc ấy mà thực hiện, thì ở Trung-quốc dân con gái làm quan Ngoại-giao nên kể Trịnh nữ sĩ là người thứ nhất. Nay ở các nước Âu-châu, đồng con gái làm Công sứ ở nước ngoài, trừ nước Nga ra, cũng chưa có nước nào có.

Tình hình Đông tam tỉnh
Việc giao thiệp với Nhật. - Nước Nhật quyết đem thêm quân đến Phụng

Ngọc nặng không thở được

(Còn nữa)

Ngô-Nhân dịch

BÁO-CẨM

Mới có nghị định quan Toàn-quyền cấm không cho đem vào và lưu hành trong xứ Đông-dương tờ báo L'Etudiant Indochinois xuất bản tại Aix-en-Provence (Pháp)

VIỆC THẾ GIỚI

Ả-ĐÔNG TÀU

Tin báo Tàu

Vấn đề thiên đồ. - Về vấn đề thiên đồ, mỗi phương diện đều chủ trương khác nhau. Người trọng về việc giao thông thì bàn nên đặt kinh độ ở Nam-kinh, lại có người bàn nên đặt ở Trảo-giang và Hàng-châu, người trọng về việc quốc phòng thì bàn nên đặt ở Hán-khâu, lại có người bàn nên đặt ở Vũ-xương. Hiện nay dấu chưa nhất định đặt kinh độ ở nơi nào, nhưng xem ra ai cũng đều không bằng lòng đặt ở Bắc-kinh nữa. Vì cho rằng: Bắc-kinh bị cái ác tập hậu của lối chính trị quan liêu và đời Mãn-Trạch, đến nay chưa đổi, đặt kinh độ vào trong đó, để bị hóa theo cái không khí ác liệt; nếu không đặt nơi thủ đô mới, thì sẽ có hại đến việc cải cách. Vì lý lẽ quan hệ về các điều ước năm Canbô-ly thế lực của binh ngoại quốc thủng vào nơi tâm-phúc, cái về tôn nghiêm của nơi thủ đô đã mất hết cả rồi, vậy cần phải lập ra một nơi thủ đô khác.

Đổi với vấn đề ấy, một tờ báo Anh ở Londres có nói rằng: Kể cái địa vị địa lý và kinh tế, Nam-kinh thực hơn Bắc-kinh, cả đến việc phòng ngự ngoại định, Nam-kinh cũng hơn Bắc-kinh nhiều. Nhưng hai xứ Mãn-Mông ở về phía Bắc Trung hoa, nay Nam-Mãn đã là nơi mục đích xâm lược về kinh tế của Nhật-bản, mà Ngoại-Mông đã dời làm nơi phiên thuộc của nước Nga, cũng tức là nơi cần có phải trước của đảng Cộng sản. Nếu thủ đô của Chính phủ Quốc dân dời qua xứ tương phía Nam, thì sẽ có quyền lực của Chính phủ Trung-quốc đối với Mãn, Mông sẽ nhún nhường đi vậy.

Nữ sĩ Trịnh-dục-Tú sẽ được cử làm Công sứ Trung hoa ở nước Pháp. - Chính phủ Quốc dân đã quyết nghị triệu hồi nữ công sứ ở mấy nước, như Lào-vinh-hồ ở Nhật, Trung-quốc-Kỳ ở Hà-lan, và cử nữ sĩ Trịnh-dục-Tú làm Công sứ ở nước Pháp. An-như-Canh làm Công sứ ở nước Nhật. Nữ sĩ Trịnh-dục-Tú nguyên là nữ học sinh ở trường Pháp chính Đại học Paris, nếu việc ấy mà thực hiện, thì ở Trung-quốc dân con gái làm quan Ngoại-giao nên kể Trịnh nữ sĩ là người thứ nhất. Nay ở các nước Âu-châu, đồng con gái làm Công sứ ở nước ngoài, trừ nước Nga ra, cũng chưa có nước nào có.

Tình hình Đông tam tỉnh

Việc giao thiệp với Nhật. - Nước Nhật quyết đem thêm quân đến Phụng

thiên lại sẽ đem binh đến Thao-nam để bảo hộ kiều dân Nhật ở Nội-Mông, nhưng chưa được phái Phụng-thiên bằng lòng cho. Phái Phụng-thiên yêu cầu nước Nhật những điều sau này: 1) Triệt thoái quân Nhật ra khỏi cõi kiều dân do chính-phủ Phụng-thiên chịu trách nhiệm bảo hộ; 2) Về khoản bồi thường sự thiệt hại cho cầu sắt Nam-Mãn trong cái án ném bom, vì chưa xét rõ, nên khó thể chiếu biên được; 3) Quân Nhật phải thôi các việc công tác về việc quân; 4) Từ đây về sau, không được có làm nhục nhau.

Cái án ném bom vào xe Trương-lâm-Lâm do hai phương Trung, Nhật hợp đồng tra xét, làm thất bại báo cáo, nguyên định ngày 15 vừa rồi thì cũng kỳ tén. Nhưng phái Phụng-thiên bằng sự tuyệt không ký. Nghe đâu, người Nhật định mượn cách ấy để làm mất cái chứng cứ ném bom Trương-lâm-Lâm đi.

Việc Trương-lâm-Lâm bị ném bom. - Có tin Trương-bất-tằng: Trương-tác-Lâm thực đã chết rồi. Ngày 19 Julia, Trương-học-Lương làm lễ nhậm chức đốc-biên, ngày 21 do Ủy-phủ chính thức phát biểu việc tang Trương-tác-Lâm.

Việc đối với Chính-phủ Quốc-dân. - Có tin ở Bắc-kinh rằng: Nếu Trương-tác-Lâm chết, Đồng tam tỉnh sẽ theo về chính phủ Quốc-dân. Nghe đâu, Trương-tác-Lâm sẽ coi quân đội hai tỉnh Hắc-lông-giang và Cát-Lâm, Trương-học-Lương sẽ coi quân Phụng-thiên, làm một vị lãnh-tu hình thức ở Đồng-tam-tỉnh. Sẽ do toàn thể các tướng lĩnh Đồng-tam,

Đã tiện, lại lợi, lại chắc chắn trăm bề

Đồng báo ở Trung kỳ ai cũng còn nhớ mấy năm về trước, ai có xe hơi đem đi bảo hiểm, thì phải chia: giá cao, và gặp: nhiều điều bất tiện. Đến khi ông Phạm-Diệm mở hiệu Bảo-hiêm ở Quỳnh-hoá thấy ngày một sự tiện lợi dành dành. Trước phải trả 2500 hay là 3500 sau chỉ mất có 2500 hay là 1500 mà thôi.

Hãy thay! sự cạnh tranh gian thương cuộc, rất lợi cho thế gian ngày nay phong vân những nhà Bảo-hiêm khác, họ biết về sau gặp điều tai rủi, thường bồi thế nào) cũng có đời cho gần theo giá 2500 và 1500, thì lại nghe ông Phạm-Diệm sắp rút xuống còn có đồng-một, đồng-hai (1500, 1500) một người hành-khách mà thôi.

Như vậy, chủ cơ xe cần chỉ phải đi đâu, tìm ai cao làm bồi, đến hàng ông Diệm, hiện thấy giá rẻ, làm mau, điều lợi rõ rõ có ông ta ký kết, lúc hiểm nguy có ông ta xét tra, có phải đã liên lại lợi lại chắc chắn trăm bề không!

VƯƠNG-QUANG-NHON công-ty

Chủ cơ xe kinh doanh

Thuốc SIROP HAYN

Ngọc nặng không thở được

PHARMACIE MONTÈS - HANOI

NHÀ ĐÔNG-ĐỒ BA CHUÔNG

GIÁ là 1.80

HIỆU CON BƯƠM BƯƠM

ĐẠI-QUANG-DU-ĐỨC-PHONG 46 boulevard Tổng-Độc-Phương, CHOLON - Chi-Điểm, 47 Phố hàng Đường, HANOI

Gửi bán khắp cả mấy hiệu thuốc bắc trong xứ Việt-Nam, Cao-Mên, và Ai-Lao thứ thuốc nào có hiệu con bướm bướm mới là thứ thật

Ở xa gửi thư đến mua nên nhà giấy thép nơi đó gửi được theo cách lãnh hóa giao ngân thì xin chiếu theo, tiền gửi hàng người mua phải chịu

Sốt nóng . . . 0510 ra . . . 0515, 0510	Rượu Tề phong thấp 1500, 0580, 0520	Thước Ho lột hoàn 0510	Thước Cam tích 0510	Dầu thượng hải	Vừa sống vừa thoa chữa khỏi bách bệnh 0525
Rượu hồ 2500, 1500, 0530	Thước Bỏ thận 2 hoàn 1500	Thước Giang mai 1500	Dầu như ý đại quang 0510	Huyết trung Bửu	Thước bổ nhất trung hoàn chữ 2500 1520
Thước Đau mắt 0520	Thước Diên kinh 2 hoàn 1500	Thước Lậu 0540	Nhan trừ muỗi 0520	Bồ phè thánh dược	Thước ho rất thần hiệu 0580 và 0540

